

เฉลยละเอียด

แรงและกฎการเคลื่อนที่

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4

OnDemand
Turn on your future

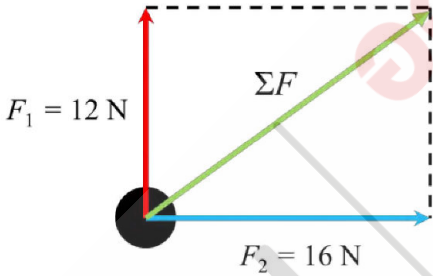
ออกแบบด้วย
สร้างสรรค
อนาคต

ข้อ	001
-----	-----

ถ้ามีแรงขนาด 12.0 นิวตัน และ 16.0 นิวตัน กระทำต่อวัตถุซึ่งมีมวล 4.0 กิโลกรัม โดยแรงทั้งสองกระทำในทิศตั้งฉากซึ่งกันและกัน วัตถุนั้นจะเคลื่อนที่ด้วยขนาดความเร่งเท่าใด

คำตอบที่ถูกต้อง คือ 5 m/s^2

เฉลยละเอียด

หาขนาดของแรงลัพธ์ จากทฤษฎีบทพีทาโกรัส

$$\sum F = \sqrt{F_1^2 + F_2^2} = \sqrt{12^2 + 16^2} = 20 \text{ N}$$

หาขนาดความเร่ง จากกฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน

$$\sum F = ma$$

$$20 = 4a$$

$$a = 5 \text{ m/s}^2$$

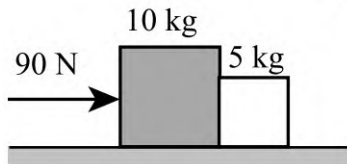

ออกแบบฝัน
 สร้างสรรค์
 นวัตกรรม

OnDemand
 Turn on your future

ข้อ	002
-----	-----

มวลสองก้อน 10 และ 5 กิโลกรัม บนพื้นดินระดับผิวเกลี้ยง ถ้าวอกแรง 90 นิวตัน กระทำที่มวล 10 กิโลกรัม ดังรูป

ก. จงหาความเร่ง

ข. จงหาแรงผลักระหว่างมวลคู่นี้

คำตอบที่ถูกต้อง คือ

ก. 6 m/s^2 และ ข. 30 N

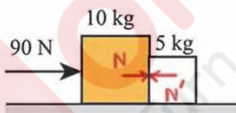
เฉลยละเอียด

ก. หาความเร่ง a ให้คิดทั้งระบบ

$$\Sigma \vec{F} = m\vec{a} \quad ; \quad 90 = (10+5)a$$

$$\therefore a = 6 \text{ m/s}^2 \quad \text{— อกขบ}$$

ข. หาแรงผลัก N

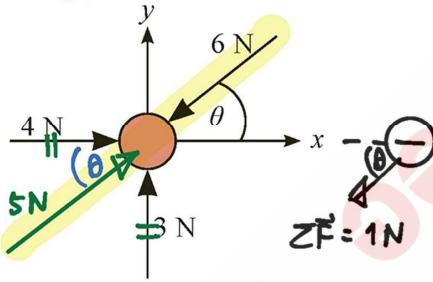

$$\Sigma \vec{F} = m\vec{a} \quad ; \quad N = 5(6)$$

$$\therefore N = 30 \text{ N} \quad \text{— อกขบ}$$

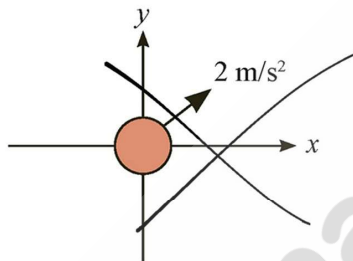
ทรงกระบอกมวล 0.5 กิโลกรัม วางอยู่บนพื้นระดับในระนาบ xy เมื่อออกแรง 3 แรงกระทำต่อทรงกระบอกในทิศทางขนานกับพื้นและผ่านศูนย์กลางมวล โดยไม่ทำให้วัตถุลื่น ดังภาพมุมมองจากด้านบน

กำหนดให้ $\sin\theta = \frac{3}{5}$ และ $\cos\theta = \frac{4}{5}$

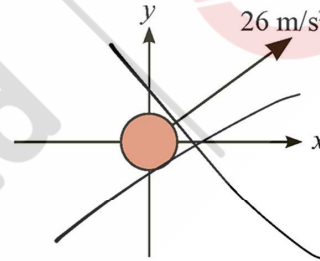

ความเร่งของทรงกระบอกมีขนาดเท่าใดและมีทิศทางใด

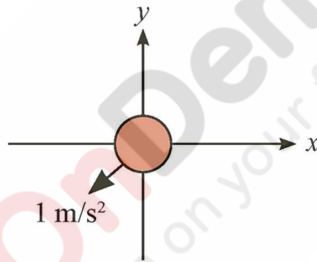
1.

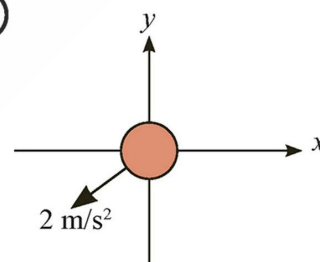
2.

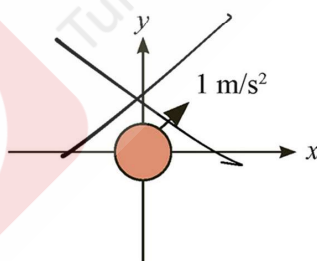
3.

4.

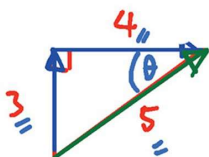

5.

คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 4

จากตรีโกณมิติ สามเหลี่ยม 3 4 5
รวมเวกเตอร์ได้แรงขนาด 5 นิวตัน

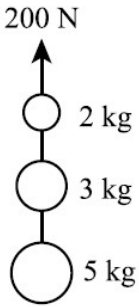

รวมเวกเตอร์ได้แรงขนาด 5 นิวตัน
กับ 6 นิวตัน จะได้แรงลัพธ์ 1 นิวตัน
ดังนั้น หาคความเร่งจาก

$$\begin{aligned}\sum \vec{F} &= m \vec{a} \\ 1 &= 0.5 \vec{a} \\ \vec{a} &= 2 \text{ m/s}^2\end{aligned}$$

ข้อ	004
-----	-----

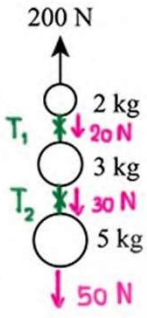
เมื่อใช้แรงจุด 200 N ดึงวัตถุสามก้อนซึ่งมีมวล 2, 3 และ 5 kg ขึ้นดังรูป จงหาความตึงเชือก แต่ละตอนระหว่างมวล 2 kg กับ 3 kg และ 3 kg กับ 5 kg ตามลำดับ และความเร่งของระบบนี้

คำตอบที่ถูกต้อง คือ

160 N, 100 N, 10 m/s²

เฉลยละเอียด

I มวล ทั้งหมด

$$\sum \vec{F} = m\vec{a}$$

$$200 - m_{total}g = m_{total}a$$

$$200 - (2+3+5)(10) = (2+3+5)a$$

$$200 - 100 = 10a$$

$$\therefore a = 10 \text{ m/s}^2 \text{ --- ๓๓๖}$$

II มวล 2 kg

$$\sum \vec{F} = m\vec{a}$$

$$200 - 20 - T_1 = 2(10)$$

$$180 - T_1 = 20$$

$$\therefore T_1 = 160 \text{ N} \text{ --- ๓๓๖}$$

III มวล 5 kg

$$\sum \vec{F} = m\vec{a}$$

$$T_2 - 50 = 5(10)$$

$$\therefore T_2 = 100 \text{ N.} \text{ --- ๓๓๖}$$

ข้อ	005
-----	-----

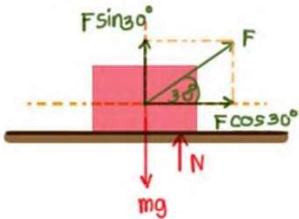
ชายคนหนึ่งลากกระเป๋ามวล 5 กิโลกรัม ให้เลื่อนไปตามพื้นราบที่ไม่มีแรงเสียดทานด้วยแรง 40 นิวตัน โดยแรงนี้ทำมุม 30° กับแนวราบ กระเป๋าจะเลื่อนไปตามพื้นราบด้วยความเร่งเท่าไร

คำตอบที่ถูกต้อง คือ 6.93 m/s^2

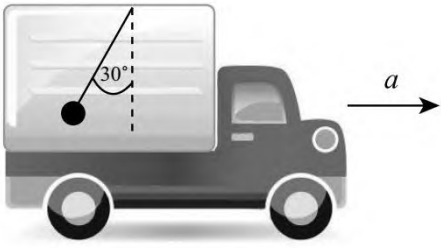
เฉลยละเอียด

จาก $\Sigma F = ma$; $F \cos 30^\circ = ma$
 $40 \left(\frac{\sqrt{3}}{2} \right) = (5)a$
 $\therefore a = 6.93 \text{ m/s}^2$ — ตอบ

ข้อ	006
-----	-----

ผู้กรรมวล m เข้ากับเส้นเชือกแล้วห้อยจากหลังคารถที่กำลังวิ่งด้วยความเร่งคงที่ปรากฏว่าเชือกเอียงทำมุม 30° กับแนวดิ่ง จงหาค่าความเร่งของรถ

คำตอบที่ถูกต้อง คือ 5.77 m/s^2

เฉลยละเอียด

1. พิจารณาที่ เหนือถึง

$$\sum F = ma \quad ; \quad T \cos 30^\circ = mg$$

$$T \left(\frac{\sqrt{3}}{2} \right) = mg$$

$$T = \frac{2}{\sqrt{3}} mg$$

2. พิจารณาแนวว่า

$$m \sum F = ma \quad ; \quad T \sin 30^\circ = ma$$

$$\frac{2}{\sqrt{3}} mg \left(\frac{1}{2} \right) = ma$$

$$a = \frac{10}{\sqrt{3}}$$

$\therefore a = 5.77 \text{ m/s}^2$ — ตอบ

วัตถุก้อนหนึ่งวางอยู่บนพื้นระดับที่ไม่มีแรงเสียดทาน เมื่อออกแรงคงตัว F

กระทำต่อวัตถุในทิศขนานกับพื้น ข้อใดถูก

1. วัตถุจะเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงตัว
2. วัตถุจะมีความเร่งเสมอแม้เมื่อหยุดให้แรง F
3. วัตถุเริ่มเคลื่อนที่เมื่อแรง F มากกว่าน้ำหนักของวัตถุ
4. วัตถุมีความเร่งที่คงที่เมื่อให้แรง F กระทำกับวัตถุ
5. วัตถุจะมีความเร่งในขณะที่ยังเปลี่ยนจากหยุดนิ่งเป็นเคลื่อนที่เท่านั้น

คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 4. วัตถุมีความเร่งที่คงที่เมื่อให้แรง F กระทำกับวัตถุ

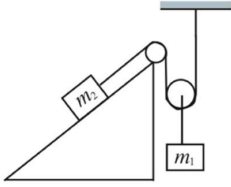

เฉลยละเอียด

ตัวเลือกที่ 1	ผิด	เพราะมีแรงลัพธ์คงตัวที่ไม่เป็นศูนย์กระทำต่อวัตถุส่งผลให้วัตถุมีความเร่งคงตัว
ตัวเลือกที่ 2	ผิด	เพราะเมื่อหยุดให้แรง F แรงลัพธ์ที่กระทำต่อวัตถุจะเป็นศูนย์และจะทำให้วัตถุเคลื่อนที่ด้วยความเร็วคงตัว
ตัวเลือกที่ 3	ผิด	เพราะเพียงแค่ออกแรง F แม้เพียงเล็กน้อยวัตถุก็เคลื่อนที่แล้ว เนื่องจากแรง F เป็นแรงเดียวที่กระทำกับวัตถุในแนวราบ (ไม่มีแรงเสียดทานเพราะพื้นลื่น) ส่วนน้ำหนักของวัตถุซึ่งกระทำในแนวตั้งไม่ได้ส่งผลต่อการเคลื่อนที่ในแนวราบ อีกทั้งยังหักล้างกับแรงปฏิกิริยาดังฉากที่พื้นกระทำกับวัตถุ
ตัวเลือกที่ 4	ถูก	เพราะเมื่อแรงลัพธ์ที่กระทำกับวัตถุไม่เท่ากับศูนย์และมวลของวัตถุไม่เปลี่ยนแปลง ในระหว่างที่เคลื่อนที่ วัตถุจะเคลื่อนที่ด้วยความเร่ง ซึ่งตรงกับที่ข้อ 4 ระบุว่าให้แรง F แรงลัพธ์ที่กระทำกับวัตถุก็จะไม่เท่ากับศูนย์ส่งผลให้วัตถุเคลื่อนที่ด้วยความเร่ง
ตัวเลือกที่ 5	ผิด	เพราะทราบแต่ที่ยังมีการเปลี่ยนแปลงความเร็ว วัตถุก็มีความเร่งซึ่งการเปลี่ยนแปลงความเร็วไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นตอนที่วัตถุหยุดนิ่ง

วัตถุมวล $m_1 = 4 \text{ kg}$ และ $m_2 = 9 \text{ kg}$ ผูกติดกับระบบรอกเส้นไร้แรงเสียดทาน และ m_2 วางบนพื้นเอียงไร้แรงเสียดทาน ทำมุม 30° ดังรูป มวล m_2 เคลื่อนที่ด้วยความเร่งกี่เมตรต่อวินาที?

ตอบ 2.5 m/s^2

เฉลยละเอียด

หา T โดยเลือก m_1 คือระบบ

$$2T - m_1g = m_1a_1$$

$$T = 2a_1 + 20 \quad ; \quad a_1 = a_2/2$$

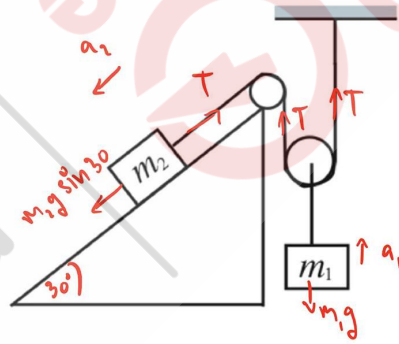
หาความเร่งของ m_2 โดยเลือก m_2 คือระบบ

$$m_2g\sin(30) - T = m_2a_2$$

$$(90)(1/2) - (2(a_2/2) + 20) = (9)a_2$$

$$45 - a_2 - 20 = 9a_2$$

$$a_2 = 2.5 \text{ m/s}^2$$

ข้อ	009
-----	-----

หญิงคนหนึ่งหนัก 490 นิวตัน ยืนบนเครื่องชั่งในลิฟต์ที่กำลังเคลื่อนที่ลงด้วยความเร่งขนาด 5 เมตร/วินาที² ตัวเลขที่ปรากฏบนเครื่องชั่งจะมีค่าเท่าใด

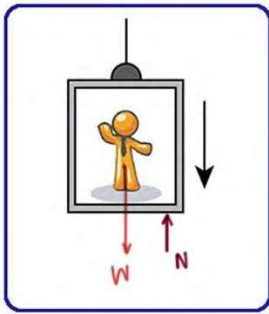

คำตอบที่ถูกต้อง คือ

245 N

เฉลยละเอียด

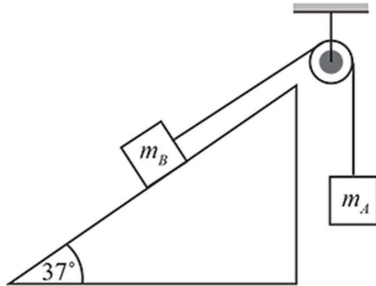
$$\begin{aligned}\Sigma F &= ma \\ W - N &= ma \\ 490 - N &= \frac{490}{10} \times 5 \\ N &= 245 \text{ N}\end{aligned}$$

ดังนั้น ตัวเลขที่ปรากฏบนเครื่องชั่งจะมีค่าเท่ากับ 245 นิวตัน

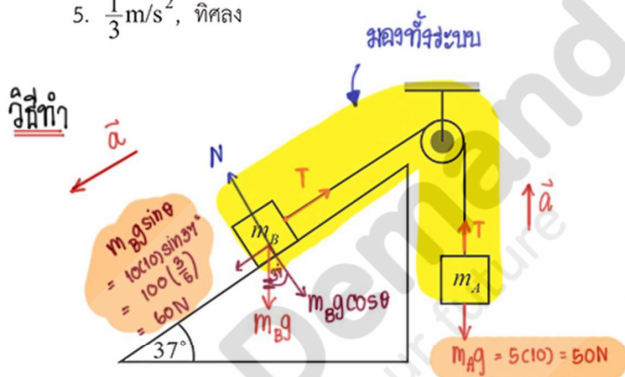
$$m_A = 5 \text{ kg}, m_B = 10 \text{ kg}$$

กำหนดวัตถุ A มีมวล 5 kg, วัตถุ B มีมวล 10 kg วางบนพื้นเอียงลื่น และเคลื่อนผ่านรอกที่ไร้แรงเสียดทานดังรูป

จงหาความเร่งของวัตถุ A $\rightarrow a = ? \text{ m/s}^2$

1. $\frac{1}{3} \text{ m/s}^2$, ทิศขึ้น
2. $\frac{2}{3} \text{ m/s}^2$, ทิศขึ้น
3. $\frac{3}{2} \text{ m/s}^2$, ทิศลง
4. $\frac{2}{3} \text{ m/s}^2$, ทิศลง
5. $\frac{1}{3} \text{ m/s}^2$, ทิศลง

- แนวคิด
- โจทย์ระบุว่า รอกไร้แรงเสียดทาน ดังนั้น ความเร่งมีทิศตรงกัน
  - m_A กับ m_B ความเร่ง a ขนาดเท่ากัน เพราะเคลื่อนที่ไปพร้อมกัน (สังเกตจากเงาของถ่วงตัว)

วิธีทำ พิจารณาทั้งระบบ

$$\sum F = m_{รวม} a_{รวม}$$

$$; m_B g \sin \theta - m_A g = (m_B + m_A) a$$

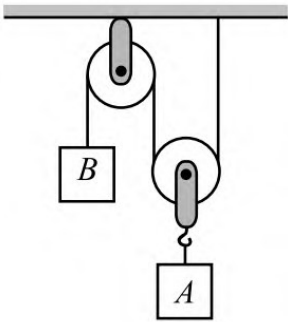
$$60 - 50 = (5 + 10) a$$

$$\frac{10}{15} = a$$

$$a = \frac{2}{3} \text{ m/s}^2 \quad \text{--- คำตอบข้อ 2}$$

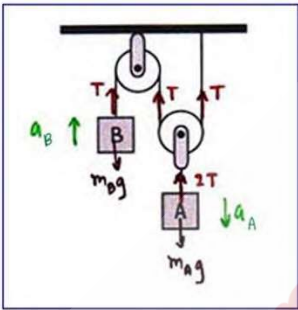
ข้อ	011
-----	-----

รอกแต่ละตัวไม่มีความฝืดและไม่คืดน้ำหนักให้มวล A เท่ากับ 20 กิโลกรัม มวล B เท่ากับ 5 กิโลกรัม จงหาขนาดความเร่งของมวล A (กำหนดค่า $g = 10 \text{ m/s}^2$)

คำตอบที่ถูกต้อง คือ 2.5 m/s^2

เฉลยละเอียด

① หาความสัมพันธ์หรือระนาบ คมของมวล A (a_1) และมวล B (a_2)

$$a_B T_B = a_A T_A \quad ; \quad a_B(T) = a_A(2T)$$

$$\therefore a_B = 2a_A \quad \text{--- ①}$$

② หักแรงที่มวล B

$$\Sigma F = ma \quad ; \quad T - m_B g = m_B a_B$$

$$T = 50 + 5(2a_A)$$

$$\therefore T = 50 + 10a_A \quad \text{--- ②}$$

③ หักแรงที่มวล A

$$\Sigma F = ma \quad ; \quad m_A g - 2T = m_A a_A$$

$$200 - 2(50 + 10a_A) = 20a_A$$

$$200 - 100 - 20a_A = 20a_A$$

$$40a_A = 100$$

$$\therefore a_A = 2.5 \text{ m/s}^2 \quad \text{--- ๓๐๗}$$

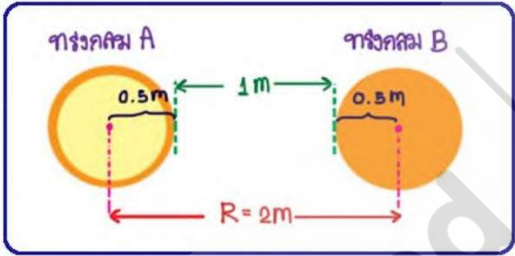
ข้อ	012
-----	-----

ทรงกลม A และ B เป็นทรงกลมกลวงและทรงกลมตันตามลำดับทรงกลมทั้งสองมีมวลและรัศมีเท่ากันคือ 100 กิโลกรัม และ 0.5 เมตรตามลำดับผิวของทรงกลมทั้งสองอยู่ห่างกัน 1 เมตร แรงดึงดูดที่กระทำต่อทรงกลม A เนื่องจากทรงกลม B จะมีค่ากี่นิวตัน

คำตอบที่ถูกต้อง คือ $1.7 \times 10^{-7} \text{ N}$

เฉลยละเอียด

วิธีทำ

จาก $F = \frac{Gm_1m_2}{R^2}$; $F = \frac{(6.67 \times 10^{-11})(100)(100)}{2^2}$

$F = 1.7 \times 10^{-7} \text{ N}$ — ตอบ

